

STRATEGIJA INFORMATIZACIJE NA VLADNI RAVNI - DA ALI NE

Cene Bavec

KAM S SLOVENSKO INFORMATIKO?

Slovenija se počasi in z mukami prebija skozi fazo radikalnih sprememb, ki se bolj ali manj dotikajo vseh področij našega delovanja. Kot hiša iz kart se rušijo nekdanje resnice in pridobljene pozicije, ki so se zdele večne. Marsikaj se je spremenilo in porušilo tudi na področju informatike. Če drugega ne, smo v dveh letih izgubili primerjalno prednost pred vzhodnoevropskimi državami, na katero smo bili tako ponosni in od katere je marsikdo v Sloveniji tudi dobro živel. Upanje, da bomo svoje znanje vnovčili in postali most med računalniško razvitem zahodom in nerazvitem vzhodom, se je razblinilo v nič. Res je, da za vse nismo sami krivi, vendar je to bolj slaba tolažba.

Pred leti je bila Slovenija računalniško razmeroma razvita tudi zato, ker je bila v njej zbrana proizvodnja za jugoslovanski in vzhodni trg, nekaj pomembnih multinacionalk je vodilo jugoslovanske in deloma vzhodnoevropske posle iz Slovenije. Tako smo prišli do velikega števila kvalificiranih strokovnjakov, s tem pa se je posredno dvignila tudi splošna raven slovenske informatike. Po razpadu omenjenih trgov smo ostali s presežkom strokovnjakov, ki jih v danih gospodarskih razmerah težko ustrezno uporabimo, saj so se slovenske računalniške firme dobesedno sesule. Če k temu dodamo, da so se sesule tudi nekatere firme z velikimi računalniškimi centri, ki so v preteklosti nekaj dale za svojo informatiko, je slika trenutnega stanja zaokrožena. Veliko število majhnih preprodajalskih firm, ki so nastale v zadnjih dveh letih, sicer predstavlja rešitev za udobno preživetje posameznikov, še zdaleč pa ni najboljša rešitev z nacionalnega vidika.

Ko se sprašujemo, kam naj se v bodoče usmeri slovenska informatika, smo polni lastnih idej in primerjalnih podatkov iz dežel, ki bi jim bili radi podobni. Cilj je več ali manj jasen, vsaj zdi se nam tako, pot do njega pa je zelo vijugasta. Zato ni čudno, da se marsikdo počuti zgubljenega in si želi usmerjanja ali pomoči, med drugim tudi države. Vprašanje je, ali so take želje sploh upravičene in izvedljive, glede na stanje v katerem se država nahaja. Poleg tega je država večglavi zmaj, tako da človek nikoli ne ve s katero glavo naj se pogovarja in katera o čem odloča. Ravno zaradi tega bi morali jasno opredeliti, kaj naj država v skladu s svojo vlogo stori, predvsem pa minimum, ki bi ga morala opraviti. Posebej moram poudariti, da omenjena razmišljanja ne slonijo

na neposrednem državnem urejanju, ki presega ukrepe običajne v tržno razvitih državah. Sploh pa ne mislim na "spodbujevalne" državne ukrepe, ki smo jim bili priča v ne tako daljni preteklosti.

V bistvu bi se morali odločiti za enega od dveh pristopov, ali za skrbno izbrano kombinacijo. Prvi pristop, ki se, hvala bogu, uresničuje sam od sebe, pomeni, da je vsako področje informatizacije prepuščeno lastnim uravnalnim mehanizmom. Proizvodnja informacijske tehnologije je npr. podrejena samo tržnim zakonom, davčna in carinska politika sta del splošne ekonomske politike, znanstvena in raziskovalna dejavnost na področju informatike je utopljena v splošen raziskovalni koncept, država in javni sektor se informatizirata po lastnih parcialnih projektih, trg informacijskih storitev se rojeva v hudih mukah in podobno. S tem konceptom ni v bistvu nič narobe, saj bomo tudi z njim preživeli in bo vedno rezervna možnost, vprašljiva sta le njegova učinkovitost in čas, ki ga na žalost nimamo za razmetavanje. Drugi pristop pa je združujoč pogled na informatiko z vidika splošne državne strategije družbenoekonomskega in tehnološkega razvoja, ki omogoča zavestno vsklajevanje in prepletanje ukrepov različnih državnih resorjev v upanju, da bo prišlo do njihovega sinergizma.

ZAKAJ VLADNI UKREPI?

Pregled tujih vladnih strategij kaže, da ima le malo držav, predvsem so to azijske, posebno strategijo na področju razvoja, proizvodnje in uporabe informacijske tehnologije, ki pa praviloma ni bila javno objavljena. Večina razvitih držav nikoli ni imela posebne strategije, saj so informatizacijo urejali preko utečenih tržnih in upravnih mehanizmov ali v okviru širše tehnološke strategije. Eden od razlogov za sprejem posebnih vladnih strategij na tem področju je ugotovitev, ki je za nas še posebej pomembna, da so majhne države v drugačnem položaju kot velike. Za majhne ekonomije je informacijska tehnologija predvsem nekaj, kar morajo čim bolj učinkovito uporabiti, za velike pa strateško pomemben proizvod, ki ga hkrati tudi tržijo.

Kaj naj stori Slovenija, ki se nahaja v izredno pomembni in občutljivi razvojni fazi. Na žalost še vedno nimamo strategije družbenoekonomskega ali vsaj

tehnološkega razvoja, na katerega bi se lahko naslonila tudi strategija informatizacije. Zato je vprašljivo, ali je sploh smiselno sprejeti posebno strategijo na državni ravni, če ta ni integralni del neke širše strategije, saj informatika ni nikoli sama sebi namen in jo ne moremo ločevati od osnovne dejavnosti, ki naj bi jo podpirala. Kljub temu pa vrsta dejstev kaže, da je Slovenija v tako izjemnih razmerah, da bi morali razmisliti tudi o taki možnosti, čeprav ni optimalna.

Prepričan sem, da na področju razvoja, proizvodnje in uporabe informacijske tehnologije v Sloveniji ne moremo slepo sprejeti logike popolnega tržnega in državnega liberalizma ter pričakovati, da se bo sprožil samouravnavalni mehanizem, ki bo sam od sebe urejal stvari. Zavedati se moramo, da še nimamo pravega trga, kot ga poznajo tržno razvite države, ki bi s svojimi mehanizmi usmerjal razvoj v smer, ki je za nas optimalna ali vsaj sprejemljiva. Po drugi strani tudi nimamo države z uveljavljenimi pravili igre, ki bi omogočala usmerjanje razvoja prek velikih državnih projektov ali morebitnih neposrednih državnih vlaganj. Da država v sistemskem smislu še ni zgrajena, je razvidno tudi iz skrajno pomanjkljive zakonodaje, ki je temeljni pogoj za delovanje trga in države. Zato stanja v Sloveniji ne moremo enostavno primerjati s stanjem v razvitih državah ali v državah na podobni razvojni stopnji, vendar z daljšo tržno tradicijo.

Že zelo površno razmišljanje nas napeljuje na zaključek, da bi bilo dobro, če bi država v svoji funkciji nekaj naredila na strateško tako pomembnem področju, kot je informatizacija. Odprto pa ostane vprašanje kaj, kdaj in kako. Informatiki vemo, da se zelo veliki in ambiciozni projekti radi ponesrečijo, zato ni odveč določena previdnost in postopnost. Začeti bi morali z zelo splošnimi usmeritvami, ki bi služile za pripravo nujno potrebnih kratkoročnih ukrepov Vlade RS. Šele v naslednjem koraku bi, če bi bilo to potrebno seveda, izdelali dolgoročno strategijo, ki bo v skladu s splošno razvojno in ekonomsko strategijo Slovenije.

PROIZVODNJA OPREME, DA ALI NE?

Ena od dilem, do katere se bomo morali opredeliti, je vprašanje, ali se bomo usmerili samo v učinkovito uporabo informacijske tehnologije, ki jo bomo uvažali, ali pa jo bomo tudi razvijali in proizvajali. Še pred kratkim je slovenska država izdatno pomagala razvoju in proizvodnji informacijske tehnologije, saj je težila k samozadostnosti tudi na tem področju, hkrati pa je predpostavljala, da je naša primerjalna prednost z vzhodnoevropskimi državami nekaj dolgoročnega. Vendar pa se lahko gremo informatizacije tudi brez lastne proizvodnje opreme. Nekatere azijske države so uspešen primer, ko se je država zavestno odločila in podprla tudi proiz-

vodno računalniške in komunikacijske opreme. Vrsta manjših razvitih evropskih držav pa se za obsežnejšo proizvodnjo opreme sploh ne zanima. Po mojem mnenju jim lahko mirno sledi tudi Slovenija, z zelo pomembnim dopolnilom, da se ne smemo in ne moremo izogniti proizvodnji programske opreme.

V odprti tržni ekonomiji je nosilec strategije razvoja in proizvodnje informacijske tehnologije gospodarstvo. Zato bo tudi v Sloveniji končno odločitev sprejelo samo gospodarstvo, vendar pa bo ta odločitev odvisna tudi od tega, ali bo vlada pri tem kaj pomagala, ali ne bo. Jasno nam mora biti, da brez državne spodbude proizvodnja informacijske tehnologije v Sloveniji ne more postati pomembnejša gospodarska panoga. Pa še v tem primeru je, zaradi izjemne mednarodne konkurence, izid zelo negotov. Aktivna davčna in carinska politika sta samo eno od orodij, ki jih ima vlada in jih lahko učinkovito uporabi. Druga možnost je združevanje razvojnih potencialov in proizvodnih zmogljivosti slovenskih firm pri državnih in infrastrukturnih projektih, ki so v glavnem proračunsko financirani in o njih odloča vlada. Mimo grede, samo za telekomunikacije bomo v naslednjih desetih letih porabili okoli 2 milijardi USD. Tudi znanstveno raziskovalna politika, ki je vezana na državno financiranje, lahko neposredno poveča možnosti za tržno uspešno proizvodnjo.

To je samo nekaj elementov, ki kažejo na široko paleto vladnih mehanizmov, ki se lahko sprožijo zavestno in vsklajeno, ali pa delujejo medsebojno popolnoma ločeno, kot je to sedaj. Jasna in časovno stabilna strategija vlade v zvezi s temi mehanizmi, ki ni nujno vezana na neposredno finančno pomoč, je za gospodarstvo izredno pomemben razlog za odločitev za ali proti lastni proizvodnji na določenih segmentih. Postopoma bi se pokazale tudi primerjalne prednosti, ki bi jih posebej spodbujali. Po prvi oceni je to predvsem proizvodnja kvalitetne programske opreme in izdelava specializiranih celostnih rešitev, ki vključujejo aparaturno in programsko opremo.

DRŽAVNI IN INFRASTRUKTURNI PROJEKTI

Zelo učinkoviti so tudi posredni vladni ukrepi, kot je npr. združevanje sposobnejših proizvajalcev in ponudnikov storitev okoli velikih projektov informatizacije za državno upravo in javne službe, ki se financirajo iz proračuna. To je z zornega kota vlade daleč najcenejši ukrep, ki ne zahteva dodatnih finančnih sredstev. Zadostuje že samo usmerjanje obstoječih namenskih sredstev v projekte, ki so med seboj tehnološko in metodološko vsklajeni do te mere, da jih lahko združimo v logično zaključene večje projekte. S tem bi preprečili izredno razdrobljenost sedanjih projektov, ki so sami zase praviloma tako majhni, da izvajalcem ne omogočajo potrebne specializacije in dolgoročnega vlaganja v kvaliteto svojih izdelkov.

Veliko majhnih projektov le na videz spodbuja konkurenco in znižuje ceno, pogosto celo pod razumno mejo, saj je končni izid predvsem nezanesljivost in nizka kvaliteta izdelkov. Firme živijo iz dneva v dan in se sploh ne upajo pomisliti na specializacijo in kvaliteto, ki sta prvi pogoj za morebiten mednarodni prodor, hkrati pa ne čutijo potrebe po medsebojnem sodelovanju, saj so projekti tako razdrobljeni in unikatni, da z njimi lahko opravi vsak zase.

Vse razvite države so do sedaj podpirale domačo proizvodnjo aparature in programske opreme na ta način, da so dajale prednost svojim proizvajalcem in jih še posebej spodbujale k medsebojnemu sodelovanju in skupnemu vlaganju v razvoj. Tako so postopoma nastajale večje (za naše razmere) in izjemno kvalitetne firme, ki lahko preživijo tudi v ostri mednarodni konkurenci. V slovenski javni upravi ni niti sledu po takem pristopu. Določena izjema je le vsklajevanje projektov v okviru ožje državne uprave, pa še tu so izvzeti veliki resorji, kot sta notranje zadeve in obramba. Posebej pa kaže poudariti, da je cilj omenjenega vsklajevanja nadzor nad porabo finančnih sredstev in ne spodbujanje tehnološkega razvoja in kvalitetnega podjetništva, kar še zdaleč ni eno in isto. Oba cilja sta si v praksi pogosto celo v nasprotju, zato bi se morali na vladni ravni odločiti, kaj je tisto, kar želimo.

Evropska skupnost in države članice imajo za potrebe svojih uprav enake tehnološke standarde in predpisane metodologije (npr. GOSIP - Government Open System Interchange Profiles), ki jih brez vprašanja spoštujejo veliki in majhni ponudniki. Prehod naše uprave na te standarde bi bil šok in bi brez dvoma povzročil upor svobodnih strelcev, ki krojijo informacijsko usodo naših državnih resorjev, vendar bi imel izjemno ugodne dolgoročne učinke. Predvsem pa bi po kvaliteti in standardih izenačil naše proizvajalce in ponudnike storitev s tujimi in jim vsaj načelno omogočil vstop v mednarodne projekte.

Posebna zgodba so veliki infrastrukturni projekti, kot so telekomunikacije. Ker gre za izjemno velika vlaganja v tehnologijo, ki je za državo strateškega pomena, bi morali projekte obravnavati z različnih zornih kotov. Informatike bo npr. težko prepričati, da je izgradnja telekomunikacijskega omrežja in uvajanje spremljajočih storitev le stvar PTT (po novem Telekomu) in Ministrstva za promet in zveze. Za državo bi bilo iz čisto racionalnih razlogov veliko bolje, da bi pri podobnih projektih že v naprej zagotovila medresorsko sodelovanje in odločanje. Vendar to zahteva neko vsklajevanje nad ministrstvi, kar pa je trenutno zelo heretična ideja.

RAZISKOVALNO RAZVOJNA STRATEGIJA

Razvoj, proizvodnja in uporaba informacijske tehnologije

so dejavnosti, ki zahtevajo visoko stopnjo znanja, zato je razumljivo, da so močno naslonjene na akademsko raziskovalno sfero. Za Slovenijo je strateškega pomena, da poveže gospodarstvo, uporabnike in raziskovalno sfero, vendar ne le na papirju in na besedah. Trenutno stanje je vse prej kot spodbudno, saj ima človek občutek, da gre za tri različne svetove, ki se le občasno in naključno zblížajo. Po eni strani je res, da raziskovalne institucije nimajo pravih partnerjev v gospodarstvu, ki se bori za vsakodnevno preživetje in se izogiba dolgoročnim načrtom in investicijam. Res pa je tudi, da so prioritete na področju financiranja projektov s področja informatike izrazito akademske in le redko odražajo realne potrebe slovenskega okolja. V letošnjem letu se je celo zgodilo, da država skoraj ni financirala raziskovanj na področju informatike. Zato je znanstveno raziskovalna dejavnost eno od področij, kjer bi se morala država (Ministrstvo za znanost in tehnologijo ni dovolj) odločiti za svoje prioritete in za njimi stati tudi finančno.

Ko bi imeli vsaj okvirno strategijo informatizacije, bi veliko lažje izbrali tista raziskovalna in razvojna področja, ki neposredno podpirajo skupne cilje. S tem bi se izognili razdrobljenosti raziskovanj, ki ni le draga, ampak tudi neučinkovita. Selektivnost je nekaj povsem normalnega za tako majhno ekonomijo, kot je slovenska, vsa modrost je le v tem, da se izberejo prave prioritete. Na področju informatike je izbor razumnih prioritet še posebej zahtevna naloga, saj moramo upoštevati izjemno veliko parametrov, ki odražajo razvojne trende v svetu, poleg tega pa še vse domače možnosti in omejitve.

MEHANIZMI, KI SO V ROKAH DRŽAVE

Do sedaj smo povzeli le nekaj področij, kjer bi lahko država brez nepotrebnega vmešavanja in z minimalnimi naporji veliko storila zase in za slovensko informatiko. Najbrž bi morali omeniti še vlogo države pri vzpostavitvi trga informacijskih storitev, kar je z uporabniške plati ena prioritetenih nalog v bližnji prihodnosti. To je eno od tistih področij, kjer so si celo zahodnoevropske države privoščile precejšnje državne intervencije. Vendar je to zaključena in zahtevna tema, ki zasluži podrobnejšo obravnavo v posebnem prispevku.

Če ta razmišljanja nekoliko strnemo in se ne spuščamo v podrobnosti, potem je za informatizacijo pomembno, da država zagotovi:

- mednarodno združljivo zakonodajo, ki bo nudila varnost in stabilnost proizvajalcem in uporabnikom informacijske tehnologije;
- davčno in carinsko politiko, ki upošteva specifiko in spodbuja proizvodnjo in uporabo aparature in programske opreme;

- izgradnjo in delovanje tehnološko najsodobnejše infrastrukture, kot so telekomunikacije s spremljajočimi storitvami;
- tekoče uvajanje mednarodnih standardov in priporočil ter atestiranje strojne in programske opreme;
- prokurativo projektov javnega sektorja (standardizacija postopkov za nabavo opreme in storitev, standardizacija opreme in metodologij, kriteriji za kvaliteto);
- znanstveno raziskovalno delo, razvojne projekte in tehnološke parke na področju informatike;
- sistem izobraževanja (v okviru rednega študija in kot dopolnilno izobraževanje ob delu);
- organizirano promocijo Slovenije kot tehnološko napredne in poslovno zanesljive dežele;

Kot sem že omenil, lahko država uporablja omenjene mehanizme vsakega zase, kar bi v praksi lahko pomenilo, da se učinki posameznih ukrepov med seboj celo izničijo. Lahko pa jih uporablja tako, da v naprej predvidi njihove medsebojne vplive in poskuša doseči najugodnejše učinke. To pa je v osnovi že strategija, o kateri smo govorili.

KJE SO PROBLEMI?

Zakaj pravzaprav sploh zgubljam besede o vlogi države, bolje Vlade RS, pri razvoju slovenske informatike? Ali ni samo po sebi razumljivo, da vlada in njena ministristva naredijo svoje tudi na tem področju? Ali je informatika nekaj tako posebnega, da zahteva poseben pristop? Naj začnem odgovor na ta vprašanja z ugotovitvijo, da Vlada RS in slovenska državna uprava delujeta izrazito resorsko, kar pomeni, da ima vsako ministristvo ali vladna služba svoje naloge in finančna sredstva, ki se ne prekrivajo z ostalimi. Sistem je dovolj učinkovit, da omogoča delo pri tistih projektih, ki so vezani samo na en resor, postane pa zelo neučinkovit, ko se spopade z nalogami, ki jih ni mogoče pripisati samo enemu ministristvu. Vse skupaj postane še bistveno bolj zapleteno, ko naj bi se naloge tudi medministrsko financirale, zato takih projektov praktično sploh nimamo.

Informatika se, na žalost, dotika praktično vseh resorjev in zato nima matičnega ministristva, ki bi zanjo skrbelo v upravnem in finančnem pogledu. Ministristvo za znanost in tehnologijo bo šele po novi zakonodaji o pristojnosti ministristev verjetno dobilo tudi nekaj pristojnosti na področju splošne informatike in ne samo za njene znanstveno raziskovalne vidike. Sedaj te pristojnosti formalno nima. Vladni center za informatiko je pristojen za interno informatizacijo državne uprave in posredno tudi za tehnološko in metodološko vsklajevanje internih projektov ter prokurativo. Ministristvo za promet in zveze je v celoti pristojno za telekomunikacije, zato je moralo

Ministristvo za znanost in tehnologijo v letu 1993 nanj prenesti vse svoje projekte s tega področja. Ministristvo za ekonomske odnose in razvoj in Ministristvo za gospodarske zadeve sta pristojni za razvojne vidike in proizvodnjo informacijske tehnologije, Ministristvo za finance pa v celoti nadzoruje porabo proračunskih sredstev tudi v te namene. Ministristvo za notranje zadeve, Ministristvo za obrambo in Ministristvo za okolje in prostor pa so primer velikih uporabnikov informacijske tehnologije in naročnikov aplikativne programske opreme.

Ker v okviru Vlade RS nimamo dovolj močnih in operativnih mehanizmov, ki bi omogočali, če ne kar spodbujali, zapletena medministrska vsklajevanja in vodenje skupnih projektov, je zadeva z informatiko zapletena že samo zaradi formalnih razlogov. Posamezna ministristva se izogibajo vsklajevanju in ga pogosto razumejo kot vdor v svoje pristojnosti in samostojnost. Temu moramo dodati še vsebinske probleme, kot je pomanjkanje vladne strategije družbenoekonomskega razvoja, ki je trenutno izdelana le po nekaterih segmentih. Podobno velja za strategijo tehnološkega razvoja, ki naj bi sledila iz omenjene strategije. Šele potem pride na vrsto informatizacija.

Na koncu kaže omeniti verjetno najpomembnejši razlog, da bomo težko prišli v kratkem času do konzistentne strategije informatizacije Slovenije. Očitno je to tudi strokovno izredno zahtevna naloga, ki jo ne more opraviti država s svojim kadrovskim aparatom, ampak se mora nasloniti na zunanje strokovnjake in organizacije. Naloga je interdisciplinarna in bo zahtevala veliko vsklajevanja na strokovni ravni kot tudi v okviru vladnih resorjev, zato je eno leto za njeno izdelavo že zelo optimistična napoved. Na to nas napeljuje tudi razprava v okviru problemske konference o informatiki, ki je bila junija v Grimščah, ko je Ministristvo za znanost in tehnologijo predstavilo svoje poglede na to problematiko. Pokazalo se je namreč, da so pogledi posameznih institucij, še posebej vladnih, v osnovi odklonilni. Druge se sicer zavzemajo za neke vrste vladno strategijo, vendar le v tistem delu, kjer naj bi država nekaj financirala. Tudi mnenja posameznih strokovnjakov s tega področja so si bila pogosto v popolnem nasprotju.

ZAKLJUČEK

Če strnemo dosedanje ugotovitve, ki zajemajo le manjši del rezultatov dosedanjega dela pri zasnovi splošne strategije informatizacije, se izkaže, da je priprava globalne vladne strategije v trenutnih razmerah zelo vprašljiva. Dejstvo je, da jo lahko sprejmemo le pod pogojem, da imamo jasno opredeljene omejitvene in spodbujevalne faktorje tako na strani države kot pri proizvajalcih in uporabnikih. Tega nimamo. Drugi pogoj je potrebno soglasje vseh prizadetih, vezano na skupne interese, saj

na silo ne moremo storiti ničesar. Tretji pogoj, ki ga do sedaj nismo omenili, pa je temu projektu naklonjeno politično ozračje, ki bi omogočilo prepotrebno vladno in medministrsko vsklajevanje in se odražalo tudi v namenskih sredstvih v državnem proračunu.

Problema se bomo morali lotiti postopoma. Posamezna ministrstva in vladne službe imajo svoje parcialne poglede in načrte, zato ne smemo misliti, da začenjamo od nič. Investicije v telekomunikacije in spremljajoče organizacijske spremembe so že v teku. Projekti informatizacije državnih resorjev se vsaj na papirju že vsklajujejo, v naslednjem letu bodo imeli raziskovalni in razvojni projekti s področja informatike večjo državno podporo in višjo prioriteto in podobno. V večji ali manjši meri se dela tudi pri drugih nalogah, ki smo jih prej že omenili. Še vedno pa med temi aktivnostmi ni nobene povezave. Zato je prioriteta naloga, za katero zadostuje že dobra volja in ustrezna organiziranost na vladni ravni, da začnemo v letu 1994 vsklajevati aktivnosti v okviru stalne medministrske koordinacije. Zelo veliko bi naredili, če bi se dogovorili za enotne kriterije, ki bi odražali globalne cilje, in prek njih vskladili državne razpise za opremo in storitve (to lahko storijo Ministrstvo za finance, Vladni center za informatiko in Ministrstvo za znanost in tehnologijo ob sodelovanju drugih zainteresiranih resorjev). Radikalna rešitev bi bila tudi hiter prehod na standarde, ki veljajo v Evropski skupnosti (GOSIP). Pozabiti ne smemo tudi na razpise za financiranje znanstveno raziskovalnih projektov in spodbujanja tehnološkega razvoja, ki bi jih morali obravnavati tudi z zornega kota državnih in infrastrukturnih projektov kot tudi širšega spodbujanja gospodarskih dejavnosti.

Ministrstvo za znanost in tehnologijo bo po spreje-

mu nove zakonodaje o pristojnosti ministrstev poslalo Vladi RS predlog, da kljub pomanjkanju širše vladne strategije sprejme nekatere operative sklepe, ki bodo zagotavljali vsaj minimalno raven vsklajevanja med ministrstvi. Ministrstvo bo tudi posebej podprlo financiranje tistih raziskovalnih projektov, ki bodo kasneje strokovna podlaga za izdelavo dolgoročne državne strategije na področju informatizacije. Poleg omenjenih kratkoročnih in pragmatičnih ukrepov moramo pripraviti tudi dolgoročne usmeritve. Vseeno je, ali temu rečemo vladna strategija, ali pa kaj drugega, pomembno je, da imamo opredeljene skupne cilje, ki jih morajo v okviru svojih pristojnosti spoštovati vsi državni resorji.

Zaključek je preprost. Sloveniji bi zelo prav prišla globalna vladna strategija na področju informatizacije, če bi jo lahko pripravili in jo kasneje tudi uresničili. Če je ne bo, se bomo morali zadovoljiti s parcialnimi strategijami posameznih resorjev in včasih neusklajenimi in nasprotujočimi se ukrepi. Resnično usodo informatike bodo krojile predvsem družbeno ekonomske razmere, kjer pa bo imela vlada vedno vmes svoje prste. Zato se hočemo ali nočemo ne bomo nikoli izognili vplivu države tudi na informatizacijo. Želeli bi le čimbolj strokovne in dolgoročno uspešne posege.

ZAHVALA

Čeprav so razmišljanja v tem prispevku izrazito osebna, se moram zahvaliti dr. Marjanu Krisperju in dr. Petru Stanovniku, ki sta sodelovala pri pripravi nekaterih dokumentov za potrebe Ministrstva za znanost in tehnologijo in sta mi ob tem pomagala pri razčiščevanju marsikaterih dilem.